

HO FANAVOTANA NY FIRENENA

Nanao antso avo ho an'ny sokajin'olona rehetra Ravalo

NANAO ANTISO AVO HO AN'NY VAHOAKA REHETRA TSY ANKANAVAKA NY FILOHA MARC RAVALOMANANA NY ZOMA LASA TEO TAO BEL'AIR.

Fahasahiranan'ny vahoaka Malagasy

Tsy afaka ny hangina sy hijery fotsiny aho manoloana ny krizy ara-pahasalamana vokatry ny valanaretina Covid-19, ny krizy ara-tsosialy vokatry ny tsy fananana asa sy fidirambola ary ny krizy ara-ekonomika vokatry ny fitotongan'ny vola Malagasy, sy ny fisondrotry ny vidin'entana eny amin'ny tsena rehetra eny. Mijaly, tena mijaly ny vahoaka Malagasy, indrindra fa ireo madinika, toy ny hoe kely tsy mba mamindro. Koa dia manao antso aho ho an'ny daholo be, satria vokatry ireo krizy ireo dia latsaka ao anatny hantsana mangitso-kitsoka ny firenena Malagasy.

Manoloana ireo antso izay ho ataoko aminareo ireo dia, ireo vahoaka marobe izay mitaraina isanandro, miantsoantso, miangavy mba hisy hijery izy fa milentika tanteraka ny fiainany. Tsy manana izay antenaina intsony izy ireo, fa very fanahy mbola velona. Tsapako, hitako ary henoko ny fitarainan'ireo vahoaka mpivarotra, ireo mpitatitra tamin'ny fidinana ifotony tamin'ny alarobia lasa teo. Tena ontsa, malahelo tokoa aho, ary tsy vitan'ny sentosento fotsiny izy ity, fa manoloana izany dia ao koa ireo sakantsakana, ireo ramatahora mbola mihatra amin'izy ireo. Ka

raha sendra mandalo ireo mpitandro filaminana dia efa mikoropaka izy ireo mangorona ireo entana kely izay ananany ary misy dia maka ankitsirano ny fananan'ireo mahantra ireo. Ao ny mpanararotra, ao koa ny mampiasa ny fahefana eo am-pelantany. O rey olona, mba jereo fa olombelona mitafy nofo sy ra ihany izy ireo. Mandeha any amin'ny lalana izay tsy tokony izorana ny mpitondra ny firenena. Mahantra tantekana ny ankamaroan'ny vahoaka Malagasy. Efa mahatratra 72% mahery ireo tena sahirana tantekana, tsy mahita atao fa mipitrapitra fotsiny. Manampy trotraka an'izany ny fahasahiranana sy ny tsy fahafahana manampy amin'ny tsy fahasalamana, ny fangalana ankeriny ny fananana kely ananany rehefa sendra mivarotra izy. Sempotra sy tsy manan-kaleha intsony izy ireo, ka noho izany tsy hangina amin'izao isika. Tsy hangina isika satria olombelona ary Malagasy mitovy amintsika ihany izy ireo.

Antso ho an'ny mpitandro filaminana

Mitodika manokana aminareo mpitandro ny filaminana aho. Ianareo no tandroka aron'ny vozona. Adidinareo ny miaro ny vahoaka sy ny fananany, ary tena filamatra aminareo ny hoe "ho an'ny Ta-

nindrazana". laraha-mahita fa tena manantra ny vahoaka ary sahirana ny firenena, satria tsy mizotra araka izay tokony ho izy ny fitantanana ny firenena malagasy. Aoka ary ianareo tsy hanaiky atao fitaovana famoretana sy fitaovana politika. Fantatro fa misy aminareo tena tsy mazoto manao an'ilay izy. Fa na izany aza, mijoroa amin'ny tena fitiavan-tanindrazana marina ianareo, ary henoy ny feon'ny fieritretanareo sy ireo voady nataonareo.

Antso ho an'ny mpandraharaha

Ho anareo mpandraharaha, tsy ho tafavoaka na oviana na oviana ary aza manofy ianareo, amin'izany krizy ara-toekarena izany raha toa ka tsy mijoro mandray andraikitra isika, ary indrindra indrindra, raha toa ka tsy mifanampy isika. Ny mpandraharaha no mampihodina ny toekarena malagasy sy mamorona asa ho an'ireny mpiara-belona amintsika ireny. Aza manofy hoy aho aminareo ka afaka hiary, raha tsy misy ny "stabilité politique" sy ny fandriampahalemana. Koa mivondrona ary mijoroa hanavotra ity Tanindrazana malalantsika ity.

Antso ho an'ny mpiasam-panjakana

Ho anareo mpiasam-pan-

jakana, ianareo tsara sirapao, fantatro ary hitako fa sahy ianareo mandefa ireny vaovao am-pelatananareo ireny, izay vaovao afenin'ny sasany. Noho izany tohizo ny fahasahianareo. Satria arakaraka ny fahanoan'ireo mpitondra an'izany no hafafahany manitsy ny tenany. Aiza ny tombontsoan'ny vahoaka Malagasy amin'izao zavamisy izao? Aza mangina fotsiny manoloana ny tsy rariny fa mijoroa mandrakariva mba hanarina ity firenena malalantsika ity.

Antso ho an'ny mpiasan'ny fahasalamana

Mitodika koa aho amin'ny mpiasan'ny fahasalamana, indrindra ianareo dokotera, paramedy. Mankasitraka sy mankahery anareo aho noho ianareo lohalaharana amin'ny ady atao amin'ity valanaretina Covid-19 ity. Miondrika am-panajana eo anatrehan'ireo matin'ny aretina, ary tsy ela koa fa vao omaly. Mirary fampiononana ho an'ireo fianakaviana. Ary ho an'ireo izay marary, maniry fahasitranana hain-gana. Tsy afaka hiroso amin'ny fanarenana ny ara-toekarena isika hoy aho aminareo raha tsy voafehy tanteraka ity valanaretina Covid-19 ity. Noho izany mila fiarovana sy fanampiana manokana ny mpiasan'ny fahasalamana manerana ny Nosy. Manao antso avo amin'izy ireo aho, mba tena hanao

araka izay azony atao satria tena ripaka ny vahoaka Malagasy. Ary ny antontanisa izay omena dia tsy mifanandrify velively amin'ny zavamisy. Tokony ho jerena akaiky ny fanampiana ara-tsakafo izay olona marefo, tsy manan-kanin-kohanina, nefa mbola misy ihany ity hamehana arapahasalamana sadasada ity, sabotsy sy alahady ihany no misy azy.

Lalampanorenana sy ny fanoherana

Eto am-pamaranana dia mbola manamafy aho fa ny zava-dehibe dia ny fanajana ny Lalampanorenana, ny lalana velona ary ny zon'olombelona, izay miaro ny zo fototra, anisan'izany ny fahafahana maneho hevitra an-kalalahana. Koa tsy ekena ny fanaovana ramatahora ny Malagasy izay tsy mitovy hevitra amin'ny mpitondra. Aoka mba tsy atao fitaovana politika ny mpitandro filaminana sy ny fitsaràna. Omeo sehatra ihany koa izahay ato amin'ny antoko mpanohitra, fa zonay izany. Ary samy mahalala isika, ireny zavatra nitranga tany Alzeria ireny, fa nanohana sy nanampy ireo mpanohitra izay nanao fihetsiketsehana am-pilaminana ny Firenena Mikambana. Fantatro ireny. Hitanay ireny. Noho izany aleo mba homenareo anay izay toerana hahafahanay mivory, hahafahanay miresaka, hahafahanay mandeha. Fa rehefa tsy omenareo izahay dia lasa mankany an-tsena, satria ny toerana izay natokana ho an'ny demokrasia, lazainareo fa amboarina. Tsy misy ilàna an'izany "jardin botanique" izany amin'izao fotoana izao aloha. Fa ny mahamaika dia ny fampahafantarana ny olona hoe inona no tokony hatao, inona no tokony ho lazaina, ary iza no afaka mamonjy an'iza? Koa dia mamerina antso avo ihany izahay fa raha ianareo no hanenjika anay lalandava eo, na 48h na 72h na firy na firy, vonona koa izahay fa miandry eny amin'ny tokontaninay eny ihany ianareo. Tsy hitsahatra, tsy hangina raha tsy vitantsika ny manarina sy mamerina ny fiainan'ny vahoaka malagasy rehetra, satria tena mijaly loatra izy ireo. Ary aza izany fampitahorana izany no atao mahakivy.

Antso ho an'ny rehetra

Koa miantso ny daholo be aho, miantso ireo mpan-

draharaha aho, miantso ireo firenena ivelany aho. Tsy hipetraka mihitsy izany fifampitokisana izany raha tsy miainga avy aty amintsika aloha, dia samy manaiky daholo ny rehetra, fa hoe ny fahalalahana miteny, maneho hevitra, milaza ny tsy mety. Efa manao izay ezaka vitany milaza ny marina ireo haino aman-jery, toy ny Miara-Manonja, ny Sahia sy ireo fandaharana hafa. Koa hoy aho hoe: omeo sehatra ny mpanohitra, fa na aiza na aiza firenena dia misy foana ny mpanohitra. Ary ny mpanohitra, arakaraka ny hanerena-reo anay hanao zavatra tsy tokony hataonay, vao maika loza. Ka dia milaza aho eto ry vahoaka Malagasy, miantso aho, ary tena miantso aho amin'ny foko mihitsy, fa tena tsy sahaza ny vahoaka Malagasy ny zavatra iainany amin'izao fotoana izao. Ary amin'izao zoma mialoha ny fety kristianina, filatsahan'ny Fanahy Masina izao, dia miantso ny Fanahy Masina aho hirotsaka amintsika tsirairay avy, ho anareo mpitondra, ho anareo vahoaka, ho anay mpanohitra, mba samy mandeha amin'ny lalana tokony ho izy, ary samy hitsara tena isika, samy handinika. Eto am-pamaranana dia mankasitraka anareo izay manana fitiavana sy miezaka mifanampy amin'ireo madinika ireo. Efa mihatra ny androatokon'ny vahoaka eto Madagasikara no mahantra, fadiranovana, tsy manana atokona, raha sendra manontany an'izy ireo dia tsy mihinankanina, indray mande isanandro ihany raha misy ary hoy izy. Ka dia mbola averiko indray amin'izao antso ataonay izao, tsisy fitenenana intsony eto, tsisy fahatahorana intsony eto, tsisy fifanajana intsony eto rehefa ianareo mpitondra no tsy miseho ho modely. Misaotra an'Andriamantitra fa omeny fahasalamana afaka hijoro, afaka hiantso, afaka hilaza, ary mamporisika anareo izay manaraka ao aorianako. Fantatro ny fitiavanareo ny tanindrazantsika. Fantatro ny fitiavanareo ny fianakaviansika. Fantatro ny fitiavanareo ny Malagasy mpiray tanindrazana amintsika ary fantatro dia fantatro ny hetahetanareo rehetra fa tsy te-hiaina fiainana toa izay. Koa dia manainga anareo aho, miantso anareo aho, aoka havondrona ny herintsika. Aoka isika hiaraka hitsanganana ary hitarika hatramin'ny farany mihitsy aho.

Ny Valosoa sy hadihady

**Fivoriana tany Paris
Voadakan'i Renimalala i Rajoelina**

Nanakoako ny fivoriana iraisampirenena nokarakarin'i Frantsa, nentina hanarenana ny toekaren'ireo firenena afrikanina noho ny krizy manerantany, nasetrin'ny valanaretina Covid-19. Filohampirenena afrikanina tsy latsaky ny 15 no nanatrika izany fivoriana izany tany Paris, ary firenena Eoropeana toa an'i Italie, Espagne, Portugal sy ny Vondrona Eoropeana no niatrika izany. Firenena maro hafa koa no nandray anjara avy lavitra tamin'ny alalan'ny fitaovan-tseratsera hary fomba na ny vidéoconférence. Voasolotena tamin'izany koa ireo fikambanana iraisampirenena toy ny FMI, ny Banky iraisampirenena, ny OMC fikambanana iraisampirenena momba ny varotra. Saingy nanjavona teo anivon'ity fivoriambe ity i Madagasikara sy ny filoha Rajoelina. Eto no miseho ampahibemaso fa tsy jamba ary tsy marenina i Frantsa, sy ireo tomponandraikitra eo amin'ny sehatra iraisampirenena eo anatrehan'ny nafitsok'i Andry Rajoelina nandritra izay roa taona sy tapany nitondrana an'i Madagasikara izay. Tsy hadino ny esonteny nataony mikasika ireo mpamatsy vola mahazatra, nilazany fa raha mbola miankina amin'ireo isika dia, na amin'ny 2030 na 2050 dia tsy handroso mihitsy. Teo koa ny fiheboheboany fa hitodika aty Madagasikara ny mason'izao tontolo izao, satria izy no

hitondra ny fanefitra amin'ity valanaretina Covid-19 ity amin'ny alalan'ny CVO-ny, ary niavonavonany mihitsy izany vaksiny izany, fa mbola nampiany CVO+ àry. Ny fanampiana nomen'ireo mpamatsy vola nentina natrehana ny valanaretina dia voahodinkodina ary tsy ahitana mangaraharaha hatramin'izao. Ny tetikasa IEM notatatatana nandritra ny fampielezanzankevitra dia tsy niainga, ary ny anarana no andramana hovaina ho "Plan Marshall" na "PEM", fa fampiesonana daholo. Ampiharina ny jadona amin'ny alalan'ny herimpamoretana sy ny fifehezana ny fitsaràna. Maizina tanteraka ny fiainan'ny maro an'isa noho ny hafitsok'ity fitondrana Rajoelina ity, ary hita sy ren'izao tontolo izao izany. Amin'ny fomba mihaja sy mahery vaika no nanehoan'ireo izay tsy mankato an'izao fitondrana jiolahimboto izao, fa tsy mendrika ny nandray anjara amin'izany fivoriambe iraisampirenena izany i Madagasikara, fivoriana izay nentina handinina ny fomba fanampiana ny toekarenan'ireo firenena afrikanina izay misedra ny mafy amin'izao krizy izao. Tsy vitan'ny tsy mamy hoditra eo anivon'ny maro an'isa intsony i Andry Rajoelina, fa na dia i Renimalala aza izao dia mandaka azy ivelan'ny trano. Tsy misy azo antenaina intsony amin'ity fitondrana Rajoelina ity.